

Toelichting bij de toekenning van de

Pesten, dat kan niet!-prijs 2022

Gie Deboutte

Voorzitter jury **Pesten, dat kan niet!-prijs**

De Pesten, dat kan niet!-wedstrijd voor scholen

De Pesten, dat kan niet!-wedstrijd werd in 2000 voor het eerst georganiseerd. De wedstrijd kwam tot stand onder impuls van een privéponsor. Die voorziet nog altijd in de geldprijs die de winnende scholen ontvangen.

De wedstrijd is er op gericht om scholen van het basis- en secundair onderwijs die blijken van goede praktijk op het vlak van pestpreventie en pestaanpak erkenning te geven. Dat gebeurt op basis van een lijvig wedstrijdossier (uitgebreide vragenlijst die scholen moeten invullen en stofferen met hun praktijkverhaal) en een korte presentatie t.a.v. de wedstrijdjury. Via deze twee wegen informeert de jury zich over de schoolpraktijk van de deelnemende scholen en komt ze tot een oordeel.

Het staat elke school vrij om deel te nemen. Elk tijdig ingediend dossier wordt beoordeeld. In een eerste fase worden alle schooldossiers tegen het licht gehouden. De 12 sterkste dossiers worden vervolgens voorgelegd aan een panel van juryleden¹. Op basis van de ingediende dossiers en de presentaties (deze keer gebeurde dit via videooverhalen of een online presentatie) wordt door de jury de ultieme selectie gemaakt van alle winnende scholen. De jury bestaat uit wetenschappelijke experts en ledenorganisaties van het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten die hoofdzakelijk of onder meer in het onderwijsveld actief zijn.

Een school krijgt de hoofdprijs toegewezen ('gouden winnaar'). De negen andere scholen worden als 'zilveren winnaars' beschouwd. De winnaar van de hoofdprijs ontvangt een certificaat, €2500,00 en een prijzenpakket. De andere winnaars ontvangen eveneens een certificaat, een cheque t.w.v. €500,00 en een zelfde prijzenpakket.

Met het toekennen van deze prijzen wordt erkenning gegeven aan de inspanningen die door de scholen werd geleverd. Door deze goede praktijkvoorbeelden onder de aandacht te brengen kunnen andere scholen inspiratie opdoen en worden ze aangemoedigd om ook zelf een dossier in te dienen.

De criteria op basis waarvan de scholen worden beoordeeld, zijn verwerkt in het deelnemingsdossier. Ze steunen op wetenschappelijk onderzoek ('wat werkt bij het voorkomen en aanpakken van pesten?'), sluiten aan bij het principe van 'wenselijke preventie' en wijzen de scholen de weg naar het verder versterken van hun praktijk.

¹ Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een geijkte evaluatiefiche die afgestemd is op de kenmerken van een integrale schoolaanpak (whole school approach), zoals aanbevolen door diverse reviewstudies.

De jurering

De jurering van de Pesten, dat kan niet!-wedstrijd ligt in handen van een jury die thuis is in het thema. De jury telt vertegenwoordigers uit de academische wereld, vertegenwoordigers van ouders alsook van vormingsorganisaties of andere instanties die zich inlaten met pesten en cyberpesten bij kinderen en jongeren. De jury wordt voorgezeten en gemodereerd door de voorzitter van het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten.

De voorzitter geeft echter zelf geen scores. Hij modereert het gesprek en de finale beoordeling van alle dossiers. Enkel in geval van een ex aeqo geeft het oordeel van de voorzitter de doorslag.

De beoordeling van elk dossier steunt in belangrijke mate op het nagelezen dossier maar wordt in de laatste fase (selectie van de 10 winnende scholen uit een groep van 12 kandidaat-dossiers) aangevuld door een live of online presentatie vanwege elke school. Het staat scholen vrij om leerlingen en ouders te betrekken bij de presentatie van hun dossier.

Toelichting bij dossiers van de laureaten van de Pesten, dat kan niet!-prijs

Hierbij het overzicht van de winnende scholen. Bij elke school wordt kort beschreven welke punten de jury in het bijzonder op prijs heeft gesteld.

Het dossier dat de scholen moeten invullen verplicht hen om te verduidelijken hoe hun schoolbeleid (theorie en praktijk) er uit ziet, hoe breed en diepgaand het is uitgewerkt, in welke mate er wordt afgestemd op en samengewerkt met alle schoolbetrokkenen en hoe professioneel het team of de stuurgroep te werk gaat. De preventiepiramide van Johan Deklerck geldt hierbij als een belangrijk referentiepunt.

Scholen krijgen zeker de kans om de uniciteit van en alle creatieve elementen binnen hun praktijk in beeld te brengen. Het is vooral de bedoeling zicht te krijgen op wat zich feitelijk afspeelt binnen de school en in hoeverre het antipestbeleid deel uitmaakt van het DNA van de school.

Scholen die hun aanpak met alle betrokkenen vorm geven, uitwerken, evalueren en bijsturen hebben een streepje voor op scholen die dat niet doen. Eenmalige initiatieven kunnen mooi en succesvol zijn, toch zal de jury vooral kijken naar wat structureel deel uitmaakt van de schoolwerking.

GOUDEN WINNAAR

VBS Imelda, Sint-Jans-Molenbeek

VBS Imelda is een basisschooltje in het hartje van Sint-Jans-Molenbeek. Deze school kreeg dit jaar de hoogste waardering voor haar visie en pedagogische aanpak van pestgedrag bij en tussen kinderen.

Het is een school die de basisprincipes 'positief aanwezig zijn', 'samen staan we sterk', 'volhouden en uitstellen', 'controle over eigen gedrag' en 'goede relaties hebben' hoog in het vaandel draagt. In lijn met de geweldloze visie en aanpak kiest het team voor participatie en inspraak van alle schoolbetrokkenen, dus ook van de kinderen en de ouders.

De preventieve werking van de school is dermate goed dat de school voortdurend inzet op het herkennen van gevoelens en behoeften bij anderen. Zo werkt de school aan het opbouwen van goede relaties met elkaar én krijgen kinderen voldoende bagage mee om sterk in eigen schoenen te staan.

De school zet in op een reeks 'verbindende activiteiten', een warm onthaal, Toeka-bijeenkomsten en de denkcirkel op de speelplaats.

Hangt er een conflict in de lucht, dan kiest het team stevast voor een herstelgesprek, ook omdat dit een preventieve werking heeft bij toekomstige conflicten.

Is er toch sprake van een pestprobleem, dan bespreekt het hele team hoe ze dit samen gaan aanpakken en herstellen. Ook ouders worden er actief bij betrokken.

De school is vertrouwd met 'kind-contacten' (één-op-één gesprek zoals een oudercontact), met time-outmomenten en in haar herstelgerichte aanpak trekt ze zowel de kaart van herstelgerichte gesprekken als van herstelgebaren.

Twee keer per jaar worden sociogrammen afgenomen die leerkrachten helpen om een beter zicht te krijgen op de interacties tussen kinderen.

IMELDA BASISCHOOL

Ninoofsesteenweg 130, 1080 Sint-Jans-Molenbeek

tel. 02 410 37 85

www.imeldabasischool.be

dossierverantwoordelijke: Hanne Beirnaert

ZILVEREN LAUREATEN

Alfabetisch geordend volgens de naam van de school. De jury bepaalt geen volgorde tussen de zilveren prijswinnaars.

Ervaringsgerichte basisschool De Sterrebloem, Meigem (BaO)

Deze ervaringsgerichte school krijgt van de jury van de Pesten, dat kan niet!-prijs een hoge waardering voor haar visie en pedagogische aanpak, ook op het vlak van pesten-op-school. De school beschikt over een sterke, unieke school-brede werking gericht op het terugdringen van pestgedrag bij en tussen de kinderen.

Het is een school die waarden als 'echtheid', 'respect' en 'verantwoordelijkheid' hoog in het vaandel schrijft.

In lijn met de ervaringsgerichte pedagogie kiest het team voor participatie en inspraak van alle schoolbetrokkenen, dus ook van de kinderen en de ouders.

De preventieve werking van de school is dermate goed dat de school met weinig tot geen pestproblemen te maken krijgt.

Deze school zet in op een reeks 'verbindende activiteiten', een warm onthaal, het gebruik van pantoffels in de klas en ook de schoolbel werd het zwijgen opgelegd.

Hangt er conflict in de lucht of wordt er door de leerkrachten iets opgemerkt, dan kiest men steevast voor dialoog. Kinderen die signalen van niet-welbevinden geven blijven dus niet lang in de kou staan. Relaxatie en yoga maken deel uit van de dagelijkse werking (i.f.v. emotionele zelfregulatie). De school heeft aandacht voor het veilig mediagebruik van de leerlingen.

Duiken er toch pesterijen op dan volgen er meteen kindgesprekken en worden ook de ouders erbij gehaald.

De school is vertrouwd met de STOP-methode, met time-out-momenten en in haar herstelgerichte aanpak trekt ze zowel de kaart van herstelgerichte gesprekken en het schrijven van een sorry-brief. Het opstellen van een sociogram helpt leerkrachten om een beter zicht te krijgen op de interacties tussen de kinderen.

De jury vindt het belangrijk dat de school haar incidentgerichte aanpak verder uitwerkt zodat alle personeelsleden maar ook de ouders en de kinderen geïnformeerd raken over het handelingsplan dat de leerkrachten zullen hanteren. Ook mag er meer aandacht gaan naar het voorkomen en aanpakken van cyberpesten: alle kinderen zijn of worden immers gebruikers van sociale media en daarom is het belangrijk hen de nodige digitale sociale vaardigheden en dito kennis bij te brengen.

DE STERREBLOEM

Lange Akkerstraat 17a, 9800 Meigem

tel. 0477 036 100

www.desterrebloem.be

dossierverantwoordelijke: Ellen De Dapper

BS De Toverwijzer, Tienen (BaO)

Voor deze vrije en autonome basisschool is 'verbondenheid' het centrale begrip van het pedagogisch project. Pesten voorkomen betekent in deze school dat volop moet worden ingezet op een aanpak, methodieken en communicatie die kinderen op weg zet tot het verwerven van inzicht in hun eigen gedrag, tot milde communicatie en het versterken van het contact met zichzelf via meditatie. Via die weg worden de leerlingen weerbaar gemaakt, toegerust met mededogen en lukt het ook om er voor te zorgen dat ze zich goed in hun vel voelen.

Het schoolteam en de ouders laten zich inspireren door het gedachtegoed van Nieuwe Autoriteit/Geweldloze Communicatie en trekken de kaart van 'waakzame zorg', nabijheid en betrokkenheid.

Aangezien het om een kleine school gaat, is het hele team actief betrokken bij de realisatie van het schoolproject, inclusief het zorg- en antipestbeleid.

De school kenmerkt zich door een positief schoolklimaat. Dit maakt zich waar dankzij een veelheid aan initiatieven zoals de wekelijkse samenzang, het peter- en meterschap van oudere kinderen t.a.v. kleuters, de maandelijkse klasdoorbrekende activiteiten (kampvoor, dans, zang, verhalen, knutselen, ...), het wijze raad-overleg, de teambuildingactiviteiten voor het team.

Dat er weinig pestincidenten zijn is te danken aan de sterk uitgebouwde preventieve werking. Die bevat vele componenten zoals o.m. het curriculum dat zelf inzoomt op thema's (o.a. mediawijsheid), de wekelijkse kringgesprekken (in elke klas!), de dagelijkse meditatiemomenten (2x/dag), het Toverwijzercafé (ouderwerking), de babbelbox (in elke klas en op de speelplaats).

Op curatief vlak kiest de school voor een aanpak die steunt op het herstelgericht werken en op Nieuwe Autoriteit. De klastitularis bekleedt een centrale rol als het fout gaat. Een heel gedetailleerde beschrijving van de aanpak vonden we niet maar het is duidelijk dat de school kort op de bal speelt en de ouders meteen betreft bij de aanpak.

De jury adviseert de school ook om samen met de ouders en de kinderen de eigen aanpak te evalueren. Op die manier kan bekeken worden of en waar er bijsturingen wenselijk zijn. Alleszins hoed af voor de inspanningen die worden geleverd.

DE TOVERWIJZER

Sint-Truidensesteenweg 26, 3300 Tienen

tel. 0485 51 85 61

www.toverwijzer.be

dossierverantwoordelijke: An Soontjens

Element, Sint-Andries-Brugge (SO)

Deze middelbare school richt zich tot een heel specifieke doelgroep, m.n. leerlingen met gedragsmoeilijkheden en in volle ontwikkeling. Het pedagogisch project zet in op sterke verbindingen. De preventieve en proactieve werking is doordeesemd van een herstelgerichte aanpak en inspireert zich aan Nieuwe Autoriteit.

De antipestwerking van de school steunt op het weerbaar maken van de leerlingen en geeft erkenning aan de kwetsuren, de noden en behoeften die aan de basis liggen van de gedragsmoeilijkheden die leerlingen ervaren (trauma-sensitieve school).

De cultuur van re-connectie (inzetten op kracht, (zelf)respect en een multi-level aanpak) wil leerlingen behoeden voor stigmatisering. De aanpak is m.a.w. groeigericht en gaat op zoek naar kansen en opportuniteiten in en rond de leerling.

De school boogt op een sterke visie en slaagt er in het team hiermee aan de slag te doen gaan. Zo groeit het team in deskundigheid. Positief is ook dat er voor gekozen wordt op het versterken van de emotionele geletterdheid (inrichting van 'gevoelsplekken') van de leerlingen.

Op het vlak van de pestaanpak zet de school in op psycho-educatie, het versterken van sociale vaardigheden en reflectie op het eigen handelen (moreel engagement).

De jury moedigt het schoolteam aan om expliciet werk te maken van indicatieve acties en een gestroomlijnd handelingsplan voor het aanpakken van pest- en cyberpestincidenten. Het probleemoplossende luik van het pestbeleid kan in elk geval nog worden versterkt.

ELEMENT

Oorlogsvrijwilligerslaan 2, 8200 Sint-Andries Brugge
tel. 050 71 18 87
www.element.be
dossierverantwoordelijke: Annelore Delbecque

Eymardschool BuSO, Lommel (SO)

Deze Limburgse basisschool van het buitengewoon onderwijs zet sterk in op een leeromgeving die oog heeft voor het welbevinden en de sociaal-emotionele ontwikkeling van haar leerlingen.

Voor haar antipestbeleid steunt de school op de preventiepiramide (Johan Deklerck). Het coördinerend team bewaakt wat er moet gebeuren.

De school zet onmiskenbaar in op initiatieven die het welbevinden en de goede sfeer op school bevorderen, m.n. de maandopening(en), het verhoogd spelaanbod tijdens de recreatiemomenten, de vriendschapsdag, de snoezelruimte en de rusthoek in elke klas, de stille grasspeelplaats, etc... Ouders worden rondgeleid en krijgen de kans om op die manier de school en haar werking beter te leren kennen.

Op preventief vlak wordt ingezet op het in kaart brengen van de beginsituatie van elke leerling, het uittekenen van groepsdoelen en individuele groeilijnen, duidelijke regels en afspraken, nauwgezet speelplaatstoezicht, een beloningssysteem dat gericht is op het aanmoedigen van positief gedrag, coachingtrajecten voor nieuwe leerkrachten, time-out, ...

Bij de aanpak van pest- en cyberpestproblemen valt de school terug op de haar vertrouwde manier van aanpakken van gedragsproblemen. De aanpak is eerder klassiek (waarschuwen, aan de kant zetten, nultolerantie bij herhaald probleemgedrag en fysieke agressie). De klasleerkracht bekleedt een centrale rol en informeert de ouders via het 'havikboekje'. Er wordt gebruik gemaakt van time-out en een probleemoplossingscirkel op de speelplaats.

De school inspireert zich aan het ideeëngoed van het herstelgericht werken en Nieuwe Autoriteit maar in de beschrijving van die de jury ontving is dit toch niet zo duidelijk.

EYMARDSCHOOL

Oude Diestersebaan 5, 3920 Lommel

tel. 011 54 03 25

www.eymardschool.be

dossierverantwoordelijke: Eline Vliegen

GBS Lindenlaan, Beveren (BaO)

Deze gemeentelijke basisschool toont zich bijzonder geëngageerd en ondernemend. Schooldirectie en -team laten zich graag bevruchten door modellen en methodieken die voor kinderen groeiversterkend zijn en een basishouding van respect, verbinding en zorgzaamheid helpen bewerkstelligen. De schoolvisie laat zich vatten door het acroniem, KLICKS. Klics staat voor KiVa, LSCL, Intens (iedereen werkt mee), Communicatie, Kader en Samen (we laten niemand los).

De 'circle of courage' inspireert het team om in te zetten op zelfstandigheid, warme generositeit, samenhang en kunde.

Sterke punten in de preventieve aanpak van de school zijn haar ruime aandacht voor het positief leefklimaat: inspraak, vuistjes voor leerlingen die zich tof gedragen, de knappe speelplaatwerking (speelzones, gevarieerd spelaanbod, kinderen worden uitgedaagd tot samenspel, aantrekkelijke speelplaatsen, ...), de praatwagen voor emo-talk, de samenwerking met de sportclubs in de omgeving van de school, het schoollied, oudere leerlingen die voorlezen bij de kleuters, de 'zachte landing', het omgekeerd oudercontact, het intakegesprek met nieuwe leerlingen,

Dichter bij het thema zet de school in op KiVa en zijn het vooral de KiVa-lessen die kinderen taal en inzicht geven in hoe ze pesten kunnen voorkomen, bespreekbaar maken en (ook zelf) helpen oplossen. In sommige klassen bouwen de leerkrachten ook emotionele momenten in. Cyberpesten krijgt aandacht in de lessen van het 5de en 6de leerjaar. De school beschikt ook over een rust- en stopklas (time-out).

Loopt het fout dat zal eerst de klasleerkracht aan zet komen, daarna pas wordt het 'KLICKS-team' ingeschakeld. Een klasvrije praatleerkracht kan tijd nemen voor de noodzakelijke gesprekken. Het exacte handelingsplan dat leerkrachten hanteren bij pestincidenten wil de jury graag wat explicieter vermeld zien.

Hoe dan ook een dikke pluim voor de vele inspanningen en de keuze om de ouders (oudercomité en ouders) en de leerlingen(raad) te betrekken bij de werking.

GBS LINDENLAAN

Lindenlaan 141, 9120 Beveren

tel. 03 750 10 80

www.beveren.be/nl/scholen/gbs-lindenlaanschool-beveren

dossierverantwoordelijke: Armand Vyt

Paridaensinstituut, Leuven (SO)

Deze ASO-school met bijna duizend leerlingen en 120 leerkrachten trok haar antipestwerking op gang door toedoen van enkele incidenten tussen leerlingen. Ook deze school wil volop inzetten op het creëren van een warm en veilig schoolklimaat omdat leerlingen zich in zulke omgeving optimaal kunnen ontplooiën en leren zijn wie ze zijn. Welbevinden en verantwoordelijkheid staan centraal in het schoolproject.

De leerlingenraad (bestaande uit 10 teams en 73 leerlingen) bekleedt in deze school een centrale rol en neemt heel wat initiatieven (ontbijt, muziek, peter-meterwerking (24 lln!), Soirée Culturée, Hart voor-actie, Week tegen Pesten, ...).

Het 'P-team', dat bestaat uit 7 leerlingen en 3 leerlingenbegeleiders, trekt de initiatieven die genomen worden om van de school een fijne leer-, leef- en werkplek te maken. De werkgroep pesten (3 leerkrachten en 3 interne leerlingenbegeleiders) draagt bij tot dezelfde doelstelling. Ten slotte dient vermeld dat het schoolteam ondertussen 14 LSCI-coaches telt (opgeleid om probleemgedrag bij leerlingen oordeelkundig en zorgzaam aan te pakken).

Om te komen tot de warme school die men voor ogen heeft, zetten leerkrachten in op 'de Gouden Weken', tweedaagsen, sportactiviteiten tijdens de middagpauze, de hugh a bear-day, een complimentendag, Rode Neuzen, de groepsreizen/fietstochten, etc... Vermeldenswaard is ook dat de school meewerkt aan een inclusieproject met een school voor buitengewoon onderwijs (Ter Bank).

Het preventieeluk van de antipestwerking steunt op meerdere initiatieven, m.n. de individuele leerlingengesprekken (na elk rapport), de sensibilisatie tijdens de Week tegen Pesten, Affiches, lessen mediawijsheid en cyberpesten, de nascholingen die leerkrachten volgen. De jury is van oordeel dat er op het vlak van 'specifieke preventie' (preventie die expliciet gericht is op het informeren, sensibiliseren en bekwamen van leerlingen, leerkrachten en ouders) nog kansen blijven liggen.

Hoewel pestproblemen snel worden opgevolgd beschikt de school nog niet over een uitgeschreven plan-van-aanpak. De school vangt problemen op door te insisteren op 'meldingsplicht' en het aanbieden van een digitale meldknop. No blame, LSCI, Time-out typeren de aanpak die in wezen herstelgericht is. Uitzonderlijk wordt gekozen voor een zuiver punitieve reactie. Bij de aanpak van incidenten zit de klasleerkracht op de 1ste lijn. De interne leerlingenbegeleiding volgt op de 2de lijn en eventueel wordt er daarna ook de CLB-medewerker (3de lijn) bij gehaald.

De school versterkt haar troeven door samenwerking aan te gaan met Arktos, het JAC en de TEJO-werking in Leuven.

PARIDAENS INSTITUUT

Janseniusstraat 2, 3000 Leuven

tel. 016 20 26 55

www.paridaens.be

dossierverantwoordelijke: Katrien Bosselaers

VBS Sint-Alena, Dilbeek (BaO)

Deze basisschool in de Brusselse rand zet in haar antipestbeleid en pedagogisch beleid sterk in op het versterken van de sociale vaardigheden van de kinderen. Hun sociale-emotionele ontwikkeling is een prioriteit voor de school. Verbindende communicatie bevindt zich in het centrum van die opdracht. De directie staat voor 200% achter deze keuze en waakt er over dat elk personeelslid, incl. poetshulp en toezichters, mee genomen worden in de visie en aanpak.

Voor het realiseren van haar veelsporig en ambitieus project zoekt de school hulp en versterking bij partners van buiten de school (Ligo (inburgering voor ouders), Odisee hogeschool, INW, REVA, CLB, ...).

De aandacht voor het installeren en in stand houden van een positief schoolklimaat bewijst zich in een reeks initiatieven zoals: aanbod van sport en spel tijdens de recreaties, de tipi-tent, de zitbankjes, de knuffels- en praathuisjes, het onthaalmoment voor instappers (ouders), de vriendjesdag (1x/maand) waarop wordt gezongen en gedanst, de praatstoel (emo-talk), de leeshoek, de vergroende speelplaats, de afwezige schoolbel, de mama-verwendag, de verwendag voor de kinderen, ...

Alle leerkrachten worden ondergedompeld in 'Geweldloze Communicatie' van M. Rosenberg. Negen op tien van de leerkrachten heeft de opleiding ondertussen achter de rug (!²). Samen zetten ze een leerlijn uit gericht op het ontwikkelen van de sociale vaardigheden van de kinderen. Twaalf leerlingen van het vijfde leerjaar werden door de zoco's opgeleid tot 'giraffenhelper'. Cyberpesten krijgt aandacht in de lessen mediawijsheid. Sensibilisatie gebeurt o.m. via SchoolZonderPesten (Victor en de Goed Gevoel Machine).

Het 'supperdepupper-akkoord' brengt de speelplaatsafspraken samen. Loopt er toch wat fout, dan wordt er meteen en op een duidelijke manier gereageerd. In eerste instantie zijn het de (klas)leerkrachten die hun verantwoordelijkheid nemen. Indien nodig wordt het CLB erbij gehaald.

De frigofiche verduidelijkt bij wie ouders zoal kunnen aanbellen, mochten ze zich zorgen maken.

De jury daagt de school uit om haar incidentaanpak verder te verfijnen en te verrijken met aanvullende methodieken die in lijn liggen met het pedagogisch project. Ook op het vlak van de ouderbetrokkenheid lijkt er nog groeipotentieel te zijn.

SINT-ALENA

Spanjebergstraat 1, 1700 Dilbeek
tel. 02 569 42 74
www.sintalena.be
dossierverantwoordelijke: Nathalie De Schouwer

² 'Dit is een dossier waar ik warm van word. Het feit dat echt 90% van de leerkrachten is opgeleid zorgt ook voor gedragenheid van het project. De leerlingen van het zesde hier verantwoordelijkheid bij geven en ook intensief opleiden is een grote puls in het schoolbreed uitwerken van de visie.'

VBS Spes Nostra, Heule (BaO)

Deze West-Vlaamse basisschool telt 3 vestigingsplaatsen en is samen goed voor 844 leerlingen en 98 leerkrachten. De school zet sinds 2018-2019 in op pestpreventie en baseert zich hiervoor op de visie van het oplossings- en herstelgericht werken. Belangrijke accenten zijn de aandacht voor de sociaal-emotionele geletterdheid en vaardigheden van de leerlingen; het versterken van de mogelijkheden tot emotieregulatie/zelfregulatie is een terechte en wetenschappelijk te onderbouwen doelstelling.

De werkgroep 'PRO', bestaande uit van 15 leerkrachten en de directie volgt de antipestwerking van nabij op. De school doet daarnaast beroep op een sterke en ervaren speler in hun omgeving, m.n. Ligand. Andere partners waarmee de school samenwerkt zijn de gemeente, de rusthuizen en de Heerlijkheid Heule (Oranjehuis).

Alle leerkrachten worden door Ligand thuisgebracht in de visie en aanpak van het herstelgericht werken. Leerkrachten maken gebruik van proactieve cirkels en leren, bij het in gesprek gaan met leerlingen (na een voorval) m.b.v. de herstelgerichte vragen. Een herstelboom en herstelhoekje vonden hun plek op de speelplaats (ook bij de kleuters); de herstelvragen zijn ook terug te vinden op affiches in de school.

Qua preventie zet de school bovendien in op de Week tegen Pesten, SEL-lessen (SEL = sociaal-emotioneel leren) en het Cas & Lisa materiaal voor de kleuters.

In het dossier van de school trof de jury geen expliciet handelingsplan aan (houvast voor de leerkrachten; meer uniformiteit in de aanpak; afgestemd op de visie van de school). We raden de school aan om hier alsnog werk van te maken. Wel kon de jury vaststellen dat de school vertrouwd is met het herstelgericht werken (zie hoger), de STOP-methode en Time-out.

Is er nazorg nodig dan worden kinderen opgevangen in een apart zorggroepje dat op extra begeleiding en ondersteuning kan rekenen.

De jury moedigt het schoolteam aan om haar schoolbrede antipestplan verder uit te bouwen. Het zou mooi zijn mochten de leerlingen en de ouders een meer prominente plaats krijgen, o.m. bij het aanreiken van ideeën en voorstellen maar even goed bij het tussentijds evalueren van de reeds aanwezige schoolpraktijk.

VBS SPES NOSTRA

Steenstraat 12, 8501 Heule

tel. 056 35 23 39

www.vbsspesnostra.be

dossierverantwoordelijke: Michelle Vandevelde

SBSO Zonnebos, 's Gravenwezel (SO)

SBSO Zonnebos is een middelbare school van het buitengewoon onderwijs. De school zet sinds kort op een gedreven wijze in op het voorkomen en goed aanpakken van pesten en cyberpesten.

Positief en inspirerend voor andere scholen is dat de school werk heeft gemaakt van een goed uitgewerkte visietekst waarin preventie vooraan staat. Deze visietekst biedt houvast aan het hele team is werd inmiddels op een toegankelijke manier vertaald naar alle leerkrachten, de leerlingen en de ouders.

Een werkgroep kijkt er op toe dat het schoolbeleid vorm krijgt. Ze zet nu in op het verbreden van het draagvlak binnen het team en zoekt versterking door ook ouders en leerlingen dichterbij te halen.

De integrale of school-brede aanpak die de schoolaanpak typeert bestaat o.m. uit:

- Initiatieven die bijdragen tot een positief leefklimaat en een fijn contact tussen de schoolbetrokkenen
 - Meerdaagse uitstappen, sportdagen, seizoensgebonden activiteiten
 - 4 oudercontacten/schooljaar & aandacht voor ouderbetrokkenheid
 - Een instap-dag voor nieuwe leerlingen
- Initiatieven gericht op het voorkomen en vroegtijdig detecteren van pest- en cyberpestproblemen
 - Visietekst die gedeeld is met alle leerkrachten
 - Een aangepast nascholingsbeleid
 - Aandacht voor cyberpesten
 - Goed in beeld brengen van de 'aanspreekpunten' voor leerlingen die moeilijkheden ervaren (m.n. leerkrachten en leerlingenbegeleiders); ook via Smartschool kunnen leerlingen en ouders pestproblemen melden
 - Leerlingengesprekken (onder vier ogen met klastitularis)
 - Duidelijke speelplaatsregels
 - Hippotherapie voor leerlingen die kwetsbaarder zijn
 - Nauwgezet toezicht tijdens de recreatiemomenten
- Curatieve initiatieven
 - De school kiest voor een herstelgerichte aanpak en geeft daarbij de voorkeur aan het gericht aanspreken van wie in de fout is gegaan (confronterende stijl)
 - Ouders worden betrokken bij het aanpakken van de meest ernstige problemen

De school is er zich van bewust dat ze nog heel wat groeistappen moet zetten: de werkgroep en het schoolteam zijn zich bewust van enkele werkpunten waarop men zeker wil doorwerken.

- Draagvlak en samenwerking in het team nog versterken
- Nog meer inzetten op #eenjaarlangtegenpesten (jaarwerking i.p.v. projectwerking)
- Inzetten op groepsdynamiek en het versterken van de binding tussen de leerlingen
- Zorgen voor het bundelen van de krachten en hefboomen die nu al aanwezig zijn in de school

Positief is ook dat de school zich openstelt voor hulp en ondersteuning van buitenaf: Arktos, ProFo, Linto, het CLB.

De school toont zich zelfkritisch en is bereid tot het leveren van bijkomende inspanningen. De jury moedigt het team aan om haar eigen pestactieplan verder ten uitvoer te brengen via een gezamenlijke inspanning.

SBSO ZONNEBOS

Moerstraat 50, 2970 's-Gravenwezel

tel. 03 680 12 50

www.zonnebos.eu

dossierverantwoordelijke: Laura Peeters